

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

31 січня 2017 р.

Київ

№ 22-р

Про закриття провадження
у справі № 129-26.13/234-14

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання про попередні висновки від 16.01.2017 № 129-26.13/234-14/24-спр та матеріали справи № 129-26.13/234-14 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з видачі фізичним особам, які мають чинні та/або припинені кредитні та/або депозитні договори з банком, довідок, пов'язаних з обслуговуванням та виконанням умов цих договорів, шляхом встановлення таких цін на послуги з видачі зазначених довідок, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) було розпочато справу № 129-26.13/234-14 (далі – Справа) про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з видачі фізичним особам, які мають чинні та/або припинені кредитні та/або депозитні договори з банком, довідок, пов'язаних з обслуговуванням та виконанням умов цих договорів, шляхом встановлення таких цін на послуги з видачі зазначених довідок, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СТОРОНИ

- (2) Відповідачем у справі є публічне акціонерне товариство «УкрСиббанк» (далі – ПАТ «УкрСиббанк», Банк) (м. Харків, код ЄДРПОУ 09807750).
- (3) Відповідач є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ

- (4) Розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 05.11.2014 № 04/248-р розпочато розгляд Справи за ознаками вчинення ПАТ «УкрСиббанк» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у

вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з видачі фізичним особам, які мають чинні та/або припинені кредитні та/або депозитні договори з Банком, довідок, пов'язаних з обслуговуванням та виконанням умов цих договорів, шляхом встановлення таких цін на послуги з видачі зазначених довідок, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (5) Листом від 19.05.2015 № 129-26/04-5203 ПАТ «УкрСиббанк» було надіслано подання від 18.05.2015 № 129-26.13/234-14/175-спр про попередні висновки за результатами розгляду Справи.
- (6) Листом від 29.05.2015 № 33-23/21934/1 (вх. № 11-01/4731 від 04.06.2015) Банк надав заперечення на подання з попередніми висновками у Справі.
- (7) 31.08.2015 було проведено слухання у Справі, про що складено протокол, який додано до матеріалів Справи.
- (8) За результатами слухання у Справі було вирішено підтримати пропозицію ПАТ «УкрСиббанк» про надання Комітету додаткової інформації стосовно обставин Справи.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (9) Антимонопольним комітетом України проведено дослідження питання надання ПАТ «УкрСиббанк» послуг з видачі довідок, пов'язаних з обслуговуванням та виконанням умов кредитних та депозитних договорів, та встановлення вартості цих послуг.
- (10) Сукупністю доказів, зібраних під час розгляду Справи, встановлено.
- (11) ПАТ «УкрСиббанк» надає банківські послуги на підставі отриманих ліцензій.
- (12) Інформацію про: суму коштів на депозитному рахунку та сплачені відсотки; суму коштів, сплачених у погашення кредиту та відсотків за кредитом; суму заборгованості за кредитом, нараховані та прострочені проценти; суму іноземної валюти, яка була куплена позичальниками ПАТ «УкрСиббанк» для погашення тіла кредиту та процентів за кредитом; про відсутність кредитів у банку та про повне погашення кредиту Банк надає в окремих довідках (далі – Довідки).
- (13) Як правило, Довідки в Банку замовляють (замовляли) клієнти – фізичні особи:
 - на виконання вимоги нового кредитора, якому ПАТ «УкрСиббанк» продало частину свого кредитного портфеля;
 - у зв'язку з виконанням положень Закону України «Про запобігання корупції», відповідно до якого визначено коло фізичних осіб, які зобов'язані щороку подавати декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру.
- (14) За інформацією, наявною в Комітеті:
 - у період із січня по червень 2012 року кожна з Довідок коштувала 50 грн;
 - на 02.07.2012 вартість Довідок зросла й становила 100 грн за Довідку;
 - з 23.07.2012 по вересень 2014 року за видачу довідки про суму іноземної валюти, купленої в Банку для погашення тіла кредиту та процентів за кредитом, ПАТ «УкрСиббанк» утримувало плату в розмірі 200 грн, вартість інших Довідок залишалась на попередньому рівні – по 100 грн за кожною;
 - з 11.09.2014 Банк установив єдину ціну на всі Довідки в розмірі 100 грн.
- (15) Стосовно вартості послуг з видачі Довідок, установлені в період з 23.07.2012 по вересень 2014 року, та порядку їх надання, Банк повідомив Комітет таке:
 - вартість Довідок визначена на рівні 100 та 200 грн відповідно виходячи з витрат Банку на провадження та супроводження процесу щодо формування та видачі Довідок;

- у 2012 році було переглянуто вартість Довідок у зв'язку зі зростанням вартості ресурсів, а також необхідністю оновлення програмного забезпечення. Так, зміна вартості Довідок відбулась у зв'язку із: трудозатратами персоналу відділень на обслуговування Клієнтів (зміною умов праці); скороченням штату працівників, через що на працівників, які залишились, було покладено додаткові функції з виготовлення всіх перелічених довідок; залученням працівників Банку в головному офісі та декількох служб підтримки, територіально розташованих окремо; доопрацюванням та адаптацією АБС; витратами на доставку документів з архіву та в зворотному напрямку по всіх регіонах України;
- з огляду на те, що більшість відділень Банку було закрито та відповідно скорочено штат їх працівників, клієнти цих відділень були переведені на обслуговування до інших відділень Банку, тобто виготовленням довідок займалися працівники інших відділень, що призвело до обслуговування більшої кількості клієнтів та відповідного навантаження. Тому додатково ще й ці фактори стали причиною збільшення з 02.07.2012 вартості довідок з 50 грн до 100 грн, а при додатковому скороченні структурних підрозділів з 23.07.2012 вартість довідки про купівлю іноземної валюти для погашення кредитної заборгованості зі 100 грн збільшилась до 200 грн;
- довідка про суму іноземної валюти, яка була куплена для погашення тіла кредиту та процентів, була менш затребуваною, ніж інші довідки, і формується в ручному режимі, а не в автоматизованому. Її виготовлення здійснюється в ручному режимі із здійсненням пошуку, обробки та використання архівних документів і виведеного з активної експлуатації програмного забезпечення, що, на відміну від інших довідок, потребує більших затрат часу;
- довідки про купівлю валюти для погашення кредитної заборгованості клієнти почали замовляти після продажу Банком частини проблемного кредитного портфелю фінансовим установам у січні 2012 року. У травні 2012 року зазначену довідку почали масово замовляти позичальники (кредити яких було продано до іншого банку), що підвищило навантаження на співробітників Банку та потребувало виокремлення додаткового персоналу Головного банку на формування довідки. З урахуванням трудозатрат Банку вартість довідки була відповідно змінена;
- кредитні договори, які укладаються між Банком та клієнтами, не передбачають зобов'язань Банку щодо виготовлення довідок. Умови кредитних договорів передбачають графік погашення кредиту, умови виконання кредитного договору та інші умови. Крім того, на бажання клієнта, роздруковується інформація про стан кредитної заборгованості, яку Банк видає на безкоштовній основі;
- депозитні/кредитні договори містять умови, які не суперечать вимогам чинного законодавства. У зазначених договорах зазвичай завжди є посилання на правила, які є невід'ємною частиною договорів, з якими клієнти попередньо ознайомлюються, та засвідчують свою згоду на такі умови шляхом нанесення підпису власноруч;
- усвідомлюючи умови договорів, клієнти погоджуються з такими умовами, зокрема стосовно того, що банк має встановлювати тарифи та отримувати комісію за надані послуги в розмірі, який буде наведено у відкритому доступі в тарифах банку, на дату здійснення операції.

- (16)** У 2014 році ПАТ «УкрСиббанк» додатково було проведено аналіз можливих варіантів рішення з автоматизації процесу, визначення часу виготовлення довідки про купівлю іноземної валюти для погашення кредитної заборгованості. Банком частково автоматизовано процес виготовлення зазначеної довідки, що дозволило після доопрацювання програмного продукту зменшити тариф на виготовлення вказаної довідки.

- (17) Банком надано детальну розшифровку та розрахунок складових витрат, включених у вартість Довідок (за кожну з довідок окремо). За результатами її аналізу не було встановлено невідповідності між наданими розрахунками та вартістю Довідок.
- (18) Враховуючи заперечення Банку, надані у відповідь на подання з попередніми висновкам у Справі від 18.05.2015 № 129-26.13/234-14/175-спр, та додаткові пояснення, надані за результатами слухання у Справі, докази Комітету щодо вчинення ПАТ «УкрСиббанк» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з видачі фізичним особам, які мають чинні та/або припинені кредитні та/або депозитні договори з Банком, довідок, пов'язаних з обслуговуванням та виконанням умов цих договорів, шляхом встановлення таких цін на послуги з видачі зазначених довідок, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, спростовані.
- (19) Звернень щодо дій Банку, які полягають у встановленні необґрунтованої вартості Довідок, після встановлення єдиної вартості на Довідки (з 11.09.2014), до Комітету не надходило.

5. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ У СПРАВІ

- (20) Отже, наявність у діях ПАТ «УкрСиббанк» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуг з видачі фізичним особам, які мають чинні та/або припинені кредитні та/або депозитні договори з Банком, довідок, пов'язаних з обслуговуванням та виконанням умов цих договорів, шляхом встановлення таких цін на послуги з видачі зазначених довідок, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, не доведено.
- (21) Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо, зокрема, не доведено вчинення порушення.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Закрити провадження у справі № 129-26.13/234-14.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ